

TÓTH ÁGNES VERONIKA

Szétzúzott formák

■ TYBALT ■

Fodor Zoltán (Romeo) és Barta Dóra (Júlia)

A kilencvenes évek sztárkoreográfusa, Juronics Tamás az utóbbi időben izgalmas, ellentmondásos Shakespeare-átiratokkal jelentkezett, jó fel éve a Szentivánéji álmot, majd évad végén a Romeo és Júliából átgyúrt Tybaltot vitte színre. Ez mindenképpen jó hír, mert azt jelenti, hogy a múltbeli hangos sikerek és az utóbbi évek viszonylagos stagnálása (és néhány kifejezetten gyengébb produkció) után végre új fejezet nyílik az együttes életében. Azt, hogy az utóbbi évek halványabbra sikerültek, nyilván az ötévnyi kényszerű otthontalanság is magyarázza, viszont a remények szerint a következő szezontól kedvenc, régi játszóhelyére, a felújított szegedi kamaraszínházba költözhet az együttes. A színház és a társulat öt évre szóló megállapodást kötött, a Szegedi Kortárs Balett évente harmincszor lép majd fel Szegeden, emellett pedig a budapesti és kecskeméti fellépések is rendszeresek maradnak. Vagyis újra egy igazán nyugodt, termékeny, alkotó szakasz következhet az együttes életében. Bár az új produkciók nem hibátlanok, de hogy Juronics Tamás és a Szegedi Kortárs Balett újra formában van, bizalomra ad okot. Mert már hiányzott a táncéletből ez a nagy létszámú, összetartó fiatal társulat, mely a maga teatrálisabb, közérthetőbb, látványosabb táncnyelvével azokkal is sikeresen kommunikál, akik az absztraktabb formákra nem nyitottak. Másrészt a Tybalt címszerepében Juronics saját hatásos táncos visszatérését is megkomponálta, a célkeresztből határozotlan odébb pöccintve Romeót.

A Tybalt világa – bár izzig-vérig XXI. századi, neopunk produkcióként aposztrofáltatik a szórólapon – számomra inkább időutazás. Sajnos Földi Andrea jelmezei sem segítenek visszatárlni a jelenbe, az egyik tábor a biztonsági öök bakancsos örökzöld viseletében feszít, míg a másik egy sosem volt szubkultúrát jelenít meg nett, kis galléros, rövid ujjú pólóival. A lányok mindkét oldalon cicásan szakadtak, és kicsit közönségesek (fodros szoknyák, erős sminkek, sok fekete dominál), de még az ő viseletük van a leginkább eltárlva. A díszlet visszasodor az időben a katarombaszerű lerobbant kocsmák, ablaktalan klubok kultuszához, melyek ideje azért már rég lejárt. A Heaven's Drink szegedi hardrock zenekar dobhártyaszaggató élő fellépése pedig betetőzi ezt az érzést: mintha valaki átáldta volna az elmúlt tizenöt évet, és valamikor a nyolcvanas évek végén – a kilencvenes évek legelején ébredt volna fel – rosszkedvűen, dühösen és másnaposan, és azzal az érzéssel, hogy fel kell rúgnia maga körül mindent. Viszont tagadhatatlan, hogy Juronics a Tybaltban pontosan elkapott egy hangulatot (még ha nem is éppen a jelent), melyben az ivás, a nihilizmus és az éjjel-nappal bulizás feled-

teti a mindennapok ócskaságát. Emiatt jó pár évvel ezelőtt még sokkal nagyobb durrant volna ez a rendezés.

A variálható fekete fém játéktérben becsapódó súlyos ajtók (díszlet: Székely László) tesznek pontot egy-egy vita végére, más-kor egyes jeleneteket fentről leeresztett fekete falak választanak el egymástól. Váltakoznak a valóságos és a belső terek, de a Juronics-tól megszokott, virtuóz térdramaturgia most kicsit egyszerűbben működik. Ahelyett hogy a tér különféle pontjain párhuzamosan futna a történet, az egyes szituációkat az említett mozgatható falak hasítják le egymásról – ez a szerkezet pedig elvileg jóval didaktikusabban vezeti a néző figyelmét, mint a megszokott, polifon szerkesztés. Mégis, könnyű eltévedni ebben a furcsa, hibrid műben, hiszen egyértelmű, hogy Tybalt középpontba helyezésével egészen új történet keletkezik, furcsa, néha megoldatlan és homályos cselekményszálakkal.

– némiképp igazságtalanul – jóképű, jellegtelen statisztaként mindvégig a háttérben tart.

Mercutio (Haller János) eredeti játékosága valahol elveszett útközben, egy mű-tetovált, agresszív langaléta testi ügyessége maradt csak helyette, mégis jó látni, ahogy Haller János lassan leválik az alkati hasonlóságnál fogva ráragadt Juronics-klón szerepköréről.

Rosaline (Palman Kitti) mint Romeo első eszményképe, majd Tybalt szerelme jóval hangsúlyosabb szerephez jut ebben az értelmezésben, mint eredetileg, mégis, még Tybalttal való viszonyában is háttérbe szorul Júlia mögött. Mert rokon kapocs ide vagy oda, Tybaltnak egyetlen szenvedélye van: Júlia.

Júlia, akinek parancsolhat, de aki az ujja köré csavarja, Júlia, akit rángathat, kényszeríthet, majd a fenekére csapkodhat, Júlia, akitől végül a halált fogadja. Juronics ismét nagyon fontos dolgot olvasott ki az eredeti szövegből: a férfi rokonok (édes mindegy, hogy apa,

Koncz Zsuzsa felvételei

Barta Dóra és Juronics Tamás (Tybalt)

Juronics Tybalként agresszív, ittas, domináns ragadozó, aki brutális erőszakosság és borgőzös szentimentalizmus között ingadozik. A koreográfus-táncos vélhetően komoly mélységeket lát a figurában, ha már valódi tragikus hőst faragott belőle, az eredeti tragikus hősök kontójára. Nem tudom legyőzni azt a benyomást, hogy Tybalt kötözködő, durva, önpusztító, lázadó figurája azért izgatta annyira Juronicsot, mert Romeo szelidebb, kamaszosabb alakjába nem tudta beleképzelni magát.

Júlia (Barta Dóra) nem naiva többé, nyers, akaratos nő, aki nem tűri senkinek a hatalmát sem, nem véletlen, hogy egy szelíd, kölykös Romeóba (Fodor Zoltán) szeret bele, akit a koreográfus

unokabáty, férjelölt-e az illető) magától értetődő erőszakosságát a hozzájuk tartozó nők iránt, akiket tárgyként uralnak. Ezek a nők csupán színleléssel, hizelgéssel tudják manipulálni a körülöttük levő férfiakat, mézesmázos mosolyok mögé rejtve dühüket. Újdonság, hogy Juronics kicsit árnyalja szokásos szelíd-szexi nőképét, nem véletlen például, hogy Júlia az egyik legerősebb jelenetben közepe ujjával bemutat Párisnak, aki így húzza fel rá a gyűrűt.

Páris (Finta Gábor) ebben az interpretációban érzéketlen aranyifjú Tybalt bandájából, akivel a koreográfus megismételteti az erkélyjelenet paródiáját is. Bár alapvetően két rivális szubkultúra csap össze az előadásban, jó ötlet, hogy Montague (Gulyás